

Račun deviza

Račun deviza

- **Deviza** je svako potraživanje u stranoj valuti.
 - **Tečaj devize** je cijena koja se službeno objavljuje i na temelju koje se prodaju i kupuju devize.
 - Deviza za koju je tečaj objavljen kaže se da **notira** ili **kotira**.
- Tečaj se iskazuje na dva načina: izravno notiranje i posredno notiranje.
 - Kod izravnog notiranja tečaj se iskazuje kao broj jedinica domaće valute koji se daje / vrijedi za 1 ili 100 jedinica strane valute.
 - Kod posrednog notiranja tečaj se iskazuje kao broj jedinica strane valute što ga treba dati za 1 jedinicu domaće valute.
 - Posredno notiranje na svojem području primjenjuje samo Velika Britanija.

Račun deviza

Primjer: Deviza Bonna notira u New Yorku 1,0318, deviza Zuricha notira u Bonnu 68,119. Koliki je tečaj devize Zurich u New Yorku?

$$\begin{array}{ll} x \text{ USD} & 100 \text{ CHF} \\ 100 \text{ CHF} & 68,119 \text{ EUR} \\ 1 \text{ EUR} & 1,0318 \text{ USD} \end{array}$$

$$x = \frac{100 \cdot 68,119 \cdot 1,0318}{100 \cdot 1} \approx 70,2852$$

$$70,2852 \text{ USD} = 100 \text{ CHF}$$

Arbitraža deviza

- **Arbitraža deviza** je računski postupak kojim se prosuđuje kako najbolje iskoristiti razlike u tečajevima na pojedinim tržištima deviza.
- Postoje dvije vrste arbitraže:
 1. *arbitraža deviza za izravnavanje*
 2. *arbitraža deviza na diferenciju*

1. *Arbitraža deviza za izravnavanje*

- Izravna arbitraža deviza za izravnavanje - određivanje devize kojom će se najpovoljnije podmiriti dugovanje ili unovčiti tražbina ako se financijske transakcije provode na točno dvama tržištima: dužnikovu i vjerovnikovu.
- Posredna arbitraža deviza za izravnavanje - određivanje tržišta uz pomoć kojega će se najpovoljnije podmiriti dugovanje ili unovčiti tražbina ako je poznata deviza kojom će se provesti transakcija.

2. *Arbitraža deviza na diferenciju*

- Izravna arbitraža deviza na diferenciju - izbor devize koja će se kupiti odnosno devize koja će se prodati na svakom od dvaju fiksiranih financijskih tržišta.
- Posredna arbitraža deviza na diferenciju - izbor najpovoljnijih financijskih tržišta za kupnju odnosno prodaju fiksirane devize.

Arbitraža deviza

Primjer:

Tvrtka iz Bonna duguje tvrtki iz Londona 50.000GBP.
Kako će dužnik najpovoljnije podmiriti svoje dugovanje?

	Bonn	London
Tokio	0,8435	188,8512
New York	1,038	1,546
London	1,6047	-
Bonn	-	1,546

Izravna arbitraža za izravnavanje

Dužniku stoje na raspolaganju sljedeće mogućnosti:

1. Tokio (*JPY*)

x_1 EUR	1 GBP
1 GBP	188,851 JPY
1 JPY	0,8435 EUR
<hr/>	
$x_1 =$	1,593

2. New York (*USD*)

x_2 EUR	1 GBP
1 GBP	1,5462 USD
1 US	1,0318 EUR
<hr/>	
$x_2 =$	1,5932

Arbitraža deviza

Primjer:

Tvrtka iz Bonna duguje tvrtki iz Londona 50.000GBP.
Kako će dužnik najpovoljnije podmiriti svoje dugovanje?

	Bonn	London
Tokio	0,8435	188,8512
New York	1,038	1,546
London	1,6047	-
Bonn	-	1,546

Izravna arbitraža za izravnavanje

Dužniku stoje na raspolaganju sljedeće mogućnosti:

3. London (GBP)

x_3 EUR	1 GBP
1 GBP	1,6047 EUR
<hr/>	
$x_3 =$	1,5993

4. Kupnja u Londonu GBP i podmirenje dugovanja u GBP

x_4 EUR	1 GBP
1 GBP	1,546 EUR
<hr/>	
$x_4 =$	1,546

Arbitraža deviza

Primjer:

Tvrtka iz Bonna duguje tvrtki iz Londona 50.000GBP.
Kako će dužnik najpovoljnije podmiriti svoje dugovanje?

	Bonn	London
Tokio	0,8435	188,8512
New York	1,038	1,546
London	1,6047	-
Bonn	-	1,546

Izravna arbitraža za izravnavanje

Arbitraža: Za tvrtku iz Bonna najpovoljnije je da na svom tržištu kupi JPY i doznači vjerovniku iz Londona.

$$\begin{array}{r} x \text{ EUR} \quad 50.000,00 \text{ GBP} \\ 1 \text{ GBP} \quad 1,593 \text{ JPY} \\ \hline x = 79.650,00 \text{ EUR} \end{array}$$

Arbitraža deviza

Primjer:

Tvrtka iz Bonna duguje tvrtki iz Londona 50.000GBP.
Kako će dužnik najpovoljnije podmiriti svoje?

	Bonn	London
Tokio	0,8435	189,6541
New York	1,0299	1,5325
London	1,5999	-

Posredna arbitraža za izravnavanje

Vjerovniku stoje na raspolaganju sljedeće mogućnosti:

1. Tokio

x_1 EUR	1 GBP
1 GBP	189,6541 JPY
1 JPY	0,8439 EUR
<hr/>	
$x_1 =$	1,6005

2. New York

x_2 EUR	1 GBP
1 GBP	1,5325 USD
1 USD	1,0299 EUR
<hr/>	
$x_2 =$	1,5783

Arbitraža deviza

Primjer:

Tvrtka iz Bonna duguje tvrtki iz Londona 50.000GBP.
Kako će dužnik najpovoljnije podmiriti svoje?

	Bonn	London
Tokio	0,8435	189,6541
New York	1,0299	1,5325
London	1,5999	-

Posredna arbitraža za izravnavanje

Vjerovniku stoje na raspolaganju sljedeće mogućnosti:

3. London

x_3 EUR	1 GBP
1 GBP	1,5999 EUR
<hr/>	
$x_3 =$	1,5999

Arbitraža: Za vjerovnika je najpovoljnije unovčiti svoju tražbinu posredstvom Tokija.

x EUR	50.000,00 GBP
1 GBP	189,6541 JPY
<hr/>	
$x =$	9.482.705,00 JPY

Arbitraža robe

- Arbitraža robe je postupak u kojem se izračunava i prosuđuje na kojem je tržištu povoljnije kupiti ili prodati jednu određenu vrstu robe.
- Za izračunavanje cijene robe na pojedinim tržištima rabi se verižnik.

Primjer: Gdje će tvrtka iz Zuricha kupovati, a gdje prodavati šećer?

	šećer	Zurich
London	451,428GBP za 1t	2,3423
New York	0,5994USD za 1kg	1,5107
Zagreb	463,20HRK za 100kg	20,002

London		New York		Zagreb	
x_1 CHF	100 kg	x_2 CHF	100 kg	x_3 CHF	100 kg
1000 kg	451,428GBP	1 kg	0,5994USD	100 kg	463,20HRK
1 GBP	2,3423CHF	1 USD	1,5107CHF	100 HRK	20,002CHF
<hr/>		<hr/>		<hr/>	
$x_1 = 105,738CHF$		$x_2 = 90,551CHF$		$x_3 = 92,649CHF$	

Arbitraža: Za tvrtku iz Zuricha je najpovoljnija kupnja šećera u New Yorku i prodaja u Londonu.

Zadaci

Zadatak 1. Ako 100,00 *AUD* vrijedi kao 9.040,00 *JPY*, 240,00 *GBP* vrijedi kao 510,00 *CAD*, a 10.000,00 *JPY* vrijedi kao 45,00 *GBP*, koliko *CAD* vrijedi 200,00 *AUD*?

Rješenje: 172,89

Zadatak 2. Odredite cijenu 5 *kg* čistog zlata u Beču ako 31,10 *g* zlata u New Yorku notira 35,00 *USD*, a Beč notira devizu New Yorka 1,0048.

Rješenje: 5.654,02

Zadatak 3. Odredite prodajnu cijenu 10 *kg* čistog zlata na burzi u Zagrebu ako 150 *kg* zlata na burzi u New Yorku košta 134.850,00 *USD* i ako Zagreb notira devizu New Yorka 6,442175.

Rješenje: 57.915,15

Zadaci

Zadatak 4. 5 *kg* neke robe u Beču košta 18,50 €. Odredite cijenu 2 *kg* te robe u Zagrebu ako Zagreb notira devizu Beča 7,3186.

Rješenje: 54,16

Zadatak 5. Nabavna cijena cipela Pattice u Trstu iznosi 60,00 €. Na tu se cijenu obračunavaju marža i porez na promet u ukupnom postotku od 55 %. Odredite prodajnu cijenu cipela Pattice u Zagrebu ako Zagreb notira devizu Trsta 7,3206.

Rješenje: 680,82

Zadatak 6. 33 *m* neke tkanine u Londonu košta 12,50 *GBP*. Troškovi prijevoza iznose 12 % nabavne cijene. Odredite prodajnu cijenu 60 *m* te tkanine u Zagrebu ako Zagreb notira devizu Londona 11,2148.

Rješenje: 285,57

Zadaci

Zadatak 7. Tvrtnka iz Lyona potražuje od tvrtke iz Berna 80.000,00 CHF. Na temelju sljedećih tečajeva nađite najpovoljniji način na koji vjerovnik može unovčiti svoju tražbinu i izračunajte pripadni primljeni iznos.

	Lyon
1 USD	0,71115
100 JPY	0,74381
1 CHF	0,65245

	New York	Tokio
1 CHF	0,91751	87,71691

Rješenje: **52.198,98**

Zadatak 8. Tvrtnka iz Berna duguje tvrtki iz Haaga 50.000,00 €. Izradite strategiju najpovoljnije arbitraže i izračunajte pripadni iznos potreban za podmirenje duga ako vrijede sljedeći tečajevi:

	Bern	Haag
100 CAD	95,85618	66,29019
1 GBP	2,30054	1,59087
100 CHF	-	72,30397
1 EUR	1,38304	-

Rješenje: **72.300,43**